

Van
industrieterrein
tot **groenstedelijk**
woonmilieu

Van industrieterrein tot groenstedelijk woonmilieu

Waar vroeger massaal beeldbuizen werden geproduceerd, wordt nu een voor Eindhoven unieke en vernieuwende woonwijk gerealiseerd: groen en ruimtelijk. Het landschappelijke en industriële geheugen van de plek vormt de belangrijkste drager van het stedenbouwkundig plan van R. Duurzaamheid en inventiviteit van de oplossingen staan in dit plan voorop.

Voormalig industrieterrein

Strijp R, het terrein waar vroeger de beeldbuizen van Philips werden geproduceerd, wordt momenteel omgevormd tot woongebied. Het verleden van het gebied is nog steeds af te lezen uit het landschap. Zo wordt de ruimtelijke opbouw van Strijp R gedomineerd door een diagonaal, van oudsher een Postdijk die later werd getransformeerd in een hoofdspoorlijn. In de huidige structuur, waarin het spoor verdwenen is, is deze historische lijn nog als een zichtbaar reeks overlappende rechthoekige groene ruimtes tussen de rechthoekige gebouwen. De rechte hoeken van wegen die zo zijn ontstaan, leiden tot een rationele en heldere structuur van de openbare ruimte en weerspiegelen de logica van het productieproces. Strijp R heeft duidelijke randen van een groene parkstructuur, die het gebied een herkenbaar gezicht geven - een kamer in de stad. Voor dit bijzondere gebied hebben Buro Lubbers en diederendirix architecten intensief samengewerkt en gezamenlijk het landschappelijk-stedenbouwkundig plan ontworpen.

Inspiratie

De inspiratie voor dit ontwerp was veelzijdig. Het kader van de monumentale bomen leidde tot een vergelijking met Jardin du Luxembourg: de gedachte van een zoompark met mooie hekwerken en uitnodigende poorten. Een eerste schets

- zoompark
- schakelpark
- relictten
- indicatieve contour vesting
- ring
- verbinding Drents Dorp
- verbinding langzaamverkeer
- secundaire looproutes
- te handhaven bomen
- geluidbelasting / industrielawaai

toonde een tweetal bastions, bebouwing op vervuilde grond als een compacte vesting en de aanzet tot een schakelpark, een woonpark tegenover het zoompark waar de ontmoeting met de buurt centraal staat. De zoektocht naar een helder begrip van het woonmilieu voerde de ontwerpers naar Scandinavië, met zijn pretentieloze architectuur en zijn vrije compositie van bouwvolumes in het groen. Een hoogwaardige en duurzame verbinding tussen architectuur en natuur werd zo een helder leidmotief. Samen met enkele interessante relictten op het terrein ontstond stilaan het beeld van een omsloten wijk, geen enclave, maar een spannend groenstedelijk woonmilieu, informeel en autoluw, tussen binnenstad en buitengebied. Een geheimenivolle wijk die Eindhoven nog niet kent.

Landschappelijke dragers

Het landschappelijk-stedenbouwkundig plan voor Strijp R wordt gedragen door een viertal elementen die een logisch gevolg zijn van de analyse van de plek en de gewenste identiteit: relictten, schakelpark, zoompark en ring.

De geschiedenis van Strijp R wordt zichtbaar door zoveel mogelijk relictten van het verleden te handhaven: gebouwen, maar ook bestratingmateriaal, bomen, groen en inrichtingselementen, zelfs ook onzichtbare bodemvervuiling. Grotere bouwdelen als ventilatietorens, het perron en de loopbrug krijgen een plek in de stedelijke structuur. Andere historische gebouwen krijgen een nieuwe functie voor wonen, werken en/of voorzieningen. Het stelconplein met spoor en stootblok wordt als verbijzondering opgenomen in de ring voor parkeren of spelen. Bomen worden in heel R zoveel mogelijk gehandhaafd. Eventuele slechte of redelijke bomen worden vervangen wanneer de nieuwe bomen voldoende groot zijn.

Van industrieterrein tot groenstedelijk woonmilieu

Op sommige plekken wordt bebouwing of parkeren ingezet als afdekking van vervuilde grond. De herinneringen aan het industriële verleden worden ook vertaald naar de beeldkwaliteit van Strijp R. Zo wordt het bestaande palet van de beeldbuisfabriek een startpunt voor de materialen en kleuren: gebakken klinkers, stelconplaten, staal in Philipsblauw, witte kozijnen, bakstenen gebouwen, een groene achtergrond.

De relicten worden zowel met elkaar verbonden door het schakelpark als door de ring. De diagonale aaneenrijging van openbare ruimten in het centrum van Strijp R wordt omgevormd en uitgebreid tot park voor spelen, wandelen, luieren en gezamenlijke activiteiten. Voor langzaam verkeer is het schakelpark tevens een diagonale route door R. De ring volgt grotendeels de trajecten van de voormalige productiestructuur op het industrieterrein, die zichtbaar wordt door de toepassing van hergebruikte stelconplaten. De ringstructuur is functioneel en efficiënt en houdt de aangrenzende bouwvelden autoluw. Een belangrijke wijziging ten opzichte van het verleden is de locatie van de entree.

De totale buurt wordt omringd door het zoompark. De basis voor dit park is de reeds aanwezige groene rand om Strijp R. Deze bomenkrans wordt versterkt, door de aanplant van grote nieuwe bomen. Er ontstaat een 20 meter brede groenzone, die van R een groene kamer in de stad maakt. Naast inbedding in de omgeving zorgt het zoompark ook voor contact met de omgeving. Het zoompark is de plek waar zowel bewoners als omwonenden kunnen wandelen en elkaar ontmoeten. Er wordt een prachtig hekwerk toegevoegd waarlangs men aan beide zijden kan flaneren. Informele openingen op strategische plekken in het hekwerk oftewel in de zoom

ZOOMPARK

gebruik

verbinden, ontmoeten, flaneeren, horecavieren, wandelwijdte, interactie buurt

meubilair

eenvoudig attractief van hout en staal, keuzemogelijkheid zoomrand in Philipsblauw speelke LED verlichting

type buitenruimte

tussen, terras, patio 's met meemontworpen erfelijke dingen zoals hagen en tuinsuren

routes/verharding

rondiversand voetpad in zijk met lichtgrijze afstrooilag

beplanting

(bestaande) eiken, beuken, platanen, lindes, onderbeplanting rododendren, rozen

SCHAKELPARK

gebruik

ontmoeten, verblijven, spelen, voor bewoners R

meubilair

multifunctioneel meubilair in beton, steen sprak met bewoners, speelke LED verlichting

type buitenruimte

tussen, terras, vlanders, loggia's, balkons, hagen en tuinsuren

routes/verharding

diffuus pad beton in los verband

beplanting

bijzondere bomen in groepen, gladiolus, allroadus, vopiers

VRIJEVELD

gebruik

stranen / postieren

meubilair

geen meubilair aanwezig

type buitenruimte

tussen, terras, vlanders, hagen en tuinsuren

routes/verharding

diffuus pad ontstaan door overwegende looplijn glagoroden of gerasid gras

beplanting

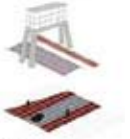

verspreid staande bloeiende bomen klein format, bijv. prunus of kers

RING

relicten

loopbrug wekorgelen

verlichting

nervoudig palarmatuur met LED verlichting

beplanting

bloeiende bomen los in grasstrook tussen en langs ring

routes/verharding

stokoplaten + (afgebruikte) gebakken klinkers

bieden toegang tot R of andersom. Het zoompark wordt ingericht met kenmerkende elementen voor een park, zoals rozenperken, bankjes, parkverlichting etc.

De genoemde vier dragers leiden tot een heldere, groene structuur van de openbare ruimte. De woningen ondersteunen het openbare groene karakter van de wijk. Ze hebben deels tuinen, maar ook gebouwde buitenruimtes als dakterrassen, tuinen en balkons. Het parkeren is deels dicht bij woningen, zoveel mogelijk in verscholen parkeerpleintjes en in gebouwde centrale parkeervoorzieningen. Ook dat versterkt de groene uitstraling van de wijk.

